

gemeente
Zoetermeer

Samenspraakverslag
Herinrichting Stadshart

Mei 2018 – mei 2019

Inhoud

Inleiding	3
Procesvoorstel samenspraak.....	3
Proces	4
Bijeenkomsten.....	5
Tweekolommenstuk resultaten samenspraak	7

Inleiding

In navolging van de anterieure overeenkomst tussen de gemeente en URW in december 2015 is in januari 2018 het Beeldkwaliteitsplan Upgrade Stadshart vastgesteld door de raad. Vervolgens is in maart 2018 het KORUS door het college vastgesteld. Deze stukken vormen de basis voor de ontwerpopdracht aan de herinrichting van het openbaar gebied van de Upgrade Stadshart.

In februari 2018 heeft Buro Sant en Co de opdracht gegund gekregen om het ontwerp voor de herinrichting te maken. In het raadsvoorstel Uitvoeringsprogramma Upgrade Stadshart, vastgesteld op 14 december 2015, is het samenspraakniveau raadplegen vastgesteld. Daarom is een klankbordgroep samengesteld. Daarnaast hebben de gemeente, URW en Sant en Co wekelijks een ontwerpoverleg om de uitgangspunten en ambitie aan het ontwerp te toetsen.

Procesvoorstel samenspraak

Samenspraakniveau

Het samenspraakniveau van het ontwerp is raadplegen. De gemeente heeft daarom een klankbordgroep samengesteld, met een afvaardiging van bewoners en ondernemers van het Stadshart en de Toegankelijkheidsraad. Een ronde door het Stadshart en gesprekken met de klankbordgroep hebben, met de vastgestelde uitgangspunten, de basis gevormd voor het Schetsontwerp (SO).

Samenspraakproces

Conform de anterieure overeenkomst worden de Ontwerpen per fase ter goedkeuring voorgelegd aan de Stuurgroep. De Stuurgroep bestaat uit een vertegenwoordiging van de gemeente (projectwethouder, ambtelijk opdrachtgever en de programmamanager) en een vertegenwoordiging van Unibail-Rodamco Westfield (Regional Managing Director en Senior Head of Operations). Het SO is door de Stuurgroep akkoord bevonden met het uitgangspunt een optimale ambitie na te streven (verhoogde kwaliteit ten opzichte van het vastgestelde kader), binnen het vastgestelde budget.

Met de uitgangspunten van de Stuurgroep, de klankbordgroep en de vastgestelde stukken is het SO nader uitgewerkt tot een Voorlopig Ontwerp (VO). Alvorens het VO voor te leggen aan de Stuurgroep zijn betrokken bewoners, ondernemers van de pleinen en de Toegankelijkheidsraad geraadpleegd. Vervolgens is het VO ter goedkeuring voorgelegd aan de Stuurgroep en vrijgegeven voor de formele samenspraak. De formele samenspraak is georganiseerd in de vorm van een informatieavond voor alle inwoners en ondernemers van de Binnenstad en een peiling op www.doemee.zoetermeer.nl.

Proces

Als niveau voor de samenspraak is "raadplegen" vastgesteld. In het samenspraaktraject is onderscheid gemaakt tussen de volgende doelgroepen:

Klankbordgroep

Direct betrokken bewoners en ondernemers van het Stadshart zijn benaderd om naast een afvaardiging van de toegankelijkheidsraad deel te nemen aan een klankbordgroep. Doel hiervan was om met een kleine groep mee te denken over een voorlopig ontwerp, vooruitlopend op de Samenspraak. De klankbordgroep is op het niveau van raadplegen actief betrokken bij de herinrichting Stadshart.

Direct betrokken bewoners en ondernemers

Direct betrokken bewoners, zoals inwoners van het Stadshart en buurtbewoners die directe gevolgen ondervinden van de herinrichting zijn naast alle ondernemers van het Stadshart steeds betrokken door uitnodigingen voor bijeenkomsten.

Bewoners en organisaties stadsbreed

Omdat het Stadshart wordt gebruikt door alle inwoners van onze stad is het Voorlopig Ontwerp digitaal via het DoeMee platform op het niveau van raadplegen aan de hele stad voorgelegd.

Bijeenkomsten

Uitnodigingen

Genodigden zijn per brief uitgenodigd voor de bijeenkomsten. Ook zijn bijeenkomsten online aangekondigd. De gemeenteraad wordt via de griffie standaard voor alle samspraakbijeenkomsten uitgenodigd om te komen luisteren naar wat er leeft.

Bijeenkomsten

In verschillende bijeenkomsten is gefaseerd toegewerkt naar het Voorlopig Ontwerp Herinrichting Stadshart

Klankbordgroep 22 februari 2018

Inhoud: Opstart van de klankbordgroep en wandeling met de leden door het Stadshart. Doel om gezamenlijk te inventariseren welke beleving er is en evt. brainstorm over mogelijkheden en onmogelijkheden. Daarnaast een toelichting hoe de ontwerper naar de opdracht kijkt, en wat hem als ontwerper zoal opvalt

Doelgroep: direct omwonenden , ondernemers en toegankelijkheidsraad

Vorm: wandeling en na afloop plenair gesprek

Aantal deelnemers: 9 (toegankelijkheidsraad, ondernemers, bewoners) + leden van het ontwerpteam

Klankbordgroep 14 mei 2018

Inhoud: Toelichting van SO op basis van het KORUS

Doelgroep: direct omwonenden , ondernemers en toegankelijkheidsraad

Vorm: plenair

Aantal deelnemers: 6 (toegankelijkheidsraad, ondernemers, bewoners) + leden van het ontwerpteam

Raadpleging betrokken ondernemers van de pleinen en de Toegankelijkheidsraad 1-5 oktober 2018

Inhoud: Inleiding en toelichting op proces en kaders.

Uitleg over de huidige bestrating en goot en de gedachte waarom dit anders wordt.

Doelgroep: ondernemers aan de pleinen en toegankelijkheidsraad

Vorm: bij betrokken ondernemers ter plaatse

Raadpleging ondernemers B. Wegstapelplein 5-8 november 2019

Inhoud: Inleiding en toelichting op proces en kaders. Uitleg over de huidige bestrating en goot en de gedachte waarom dit anders wordt.

Doelgroep: ondernemers aan het plein en toegankelijkheidsraad

Vorm: bij betrokken ondernemers ter plaatse

Raadpleging toegankelijkheidsraad 12 februari en 7 maart 2019

Inhoud: Problematiek voor slechtziende wordt besproken. Oplossingen conform richtlijnen CROW worden besproken.

Doelgroep: leden van de toegankelijkheidsraad

Vorm: gesprek met projectmanager en Omgevingsmanager

Raadpleging ondernemers B. Wegstapelplein 7 maart 2019

Inhoud: Het aangepaste ontwerp wordt twee ondernemers van het B. Wegstapelplein voorgelegd. De aanpassingen zitten in de vormgeving van het gezamenlijk terras, het materiaal en de openbare zitgelegenheid.

Doelgroep: ondernemers, ontwerper, URW en projectmanager

Vorm: gesprek

Samenspraakavond 15 mei 2019

Inhoud: het bespreken van het (voorlopig) ontwerp Herinrichting Stadshart en een voorgenomen uitstallingsverbod in het Stadshart

Doelgroep: direct omwonenden en organisaties, winkeliers

Vorm: plenair gecombineerd met gesprekken rondom borden met de impressies uit het Ontwerp

Aantal deelnemers: 5 (toegankelijkheidsraad en bewoners) + leden van het ontwerpteam

Afsluiting samenspraak via DoeMee

Inhoud: reageren op het Voorlopig Ontwerp

Doelgroep: stadsbreed

Vorm: online, reactietermijn van 15 mei t/m 28 mei 2019

Aantal reacties: 33

Tweekolommenstuk resultaten samenspraak

Bijeenkomsten klankbordgroep: 22 februari 2018 / 14 mei 2018 / 1 april 2019

Bijeenkomsten inwoners/ondernemers: 15 mei 2019

Online samenspraak via DoeMee: 15 mei 2019 t/m 28 mei 2019

	VRAGEN/OPMERKINGEN:	REACTIE GEMEENTE:		
		Verwerkt in het Voorlopig Ontwerp	Komt aan de orde in een volgende fase	Wordt niet meegenomen
1	Van belang om in de stad een ruimte vrij te houden als evenementen locatie. Het enige plein wat hier op dit moment nog voor in aanmerking komt is het Promenadeplein.	Dit is verwerkt in het VO. Op het Promenadeplein blijft een vrije ruimte voor evenementen.		
2	Bestrating/straatlijn saai (doorkijk Promenade naar entree Passage)	Dit is verwerkt in het VO. De huidige bestrating wordt vervangen. Bij de nieuwe stenen wordt gezocht naar kleurtinten die passen bij de ambitie van het Stadshart.		
3	Fietsen door Stadshart (tot 11.00) uur druk en hinderlijk ervaren			Dit is geregeld in een verkeersbesluit en kan daarom niet worden meegenomen in het ontwerp.
4	Laden-los verkeer en de geldauto drukt de bestrating kapot		Hier wordt, waar mogelijk, rekening mee gehouden. De nieuwe bestrating wordt onder andere gekozen op hardheid.	

5	Teveel obstakels: prullenbakken zijn gewenst maar op andere plaats, uitstalling te veel en te hinderlijk	Dit aandachtspunt is deels verwerkt in het VO. De straten worden vrijgehouden van elementen.	In de nadere uitwerking wordt groen en prullenbakken gecentreerd op de pleinen. De straten krijgen hierdoor een rustiger beeld en zijn beter toegankelijk (zonder obstakels).	Beleid en regels over uitstallingen ligt vast in de APV.
6	Openbare ruimte toont sleets. Lelijke klinker, bestrating hobbelig	Verwerkt in VO.		
7	Prullenbakken gewenst maar op andere plaats	Dit aandachtspunt is deels verwerkt in het VO. Elementen, zoals prullenbakken, worden op de pleinen geplaatst.	In de nadere uitwerking wordt groen en prullenbakken gecentreerd op de pleinen. De straten krijgen hierdoor een rustiger beeld en zijn beter toegankelijk (zonder obstakels). Wordt rekening mee gehouden in nadere uitwerking.	
8	Bij pleinen staan bankjes, schermen, prullenbakken en ambulante handel: te veel objecten tussen straat en plein, graag anders plaatsen.	Dit aandachtspunt is deels verwerkt in het VO. De straten worden vrijgehouden van elementen.	In de nadere uitwerking wordt groen en prullenbakken gecentreerd op de pleinen. De straten krijgen hierdoor een rustiger beeld en zijn beter toegankelijk (zonder obstakels). Wordt rekening mee gehouden in nadere uitwerking.	Beleid en regels over uitstallingen ligt vast in de APV.

9	Bewegwijzering: letters te klein en contrastwaarde niet goed			De bewegwijzering is in eigendom van Unibail-Rodamco Westfield en wordt daarom niet in het ontwerp van de gemeente meegenomen. De opmerking is gedeeld met Unibail-Rodamco Westfield. De opmerking wordt gedeeld met Unibail-Rodamco Westfield.
10	Stadshart naar binnen gekeerd			Het ontwerp richt zich op de openbare ruimte van het Stadshart. De bebouwing is geen onderdeel van het ontwerp en wordt niet meegenomen.

11	Entrees/trapgaten entrees vies			<p>Het betreft een beheeronderdeel. De opmerking wordt doorgegeven aan de betreffende afdeling. Het is goed om te weten dat een aantal trappen in het Stadshart eigendom zijn van de gemeente en dat de gemeente het onderhoud van die trappen dagelijks probeert bij te houden. Er bevinden zich in het Stadshart ook trappen die niet het eigendom zijn van de gemeente, maar van verschillende andere partijen. Deze trappen worden niet door de gemeente onderhouden. Dat maakt dat er een verschil kan zijn in de mate van onderhoud. Vanuit het ontwerp wordt gekozen voor materialen die duurzaam zijn en goed te onderhouden.</p>
12	Ontbreken geleide lijnen		Geleide lijnen worden aangebracht in het Stadshart, in overleg met de Toegankelijkheidsraad. Detaillering wordt nader uitgewerkt in het DO.	
13	Ontbreken uitnodigende openbare verblijfsmogelijkheid	In het VO is op de pleinen aangegeven waar openbare zitgelegenheid komt.	Nadere uitwerking van details openbare zitgelegenheid is in het DO.	

14	Bestrating hobbelig		In het gehele gedeelte van de Upgrade Stadshart komt nieuwe bestrating. Nadere uitwerking vindt plaats in het DO.	
15	Helling in Promenade niet overzichtelijk comfortabel		In de nadere uitwerking van het DO wordt gekeken naar de technische mogelijkheden om de hellingbaan aan te passen.	
16	Meer klanten zijstraten en de Plaats 'inlokken'	In het ontwerp worden ook de zijstraten meegenomen, zodat deze ook aantrekkelijker zijn voor bezoekers.		
17	De armaturen zijn lelijk.	In eerdere besluitvorming (het KORUS) is een type verlichtingsarmaturen vastgesteld. Met de Upgrade Stadshart worden ook de armaturen in dit gedeelte van het Stadshart vervangen.		
18	Helling in Promenade niet comfortabel en helder genoeg ingedeeld met horizontale rustplateaus.		In de nadere uitwerking van het DO wordt gekeken naar de technische mogelijkheden om de hellingbaan aan te passen.	

19	Er wordt gezeten op de rand bij Eazie, dat wordt als hinderlijk ervaren omdat er ook afval wordt achtergelaten.	In het VO is een nieuwe (terras) vloer ontworpen, mede in overleg met de eigenaren van de Eazie Wok en De Verleiding.	In de nadere uitwerking van het DO worden onder andere prullenbakken op de pleinen geplaatst. Hieronder valt ook het Burgemeester Wegstapelplein.	
20	Niet teveel aandacht op vloer maar op gevels. De vloer als eenheid terughoudend vormgeven, wel mooi maar het hoeft geen natuursteen te zijn, eerder warm.		Kleuren en materialen van onder andere de bestrating worden nader uitgewerkt in DO.	

21	Er mag meer programma/ meer te doen zijn op de pleintjes			<p>Programma en evenementen worden niet verwerkt in de ontwerp opgave. Wel wordt op het Promenadeplein ruimte vrijgehouden om evenementen te organiseren. De winkeliersvereniging zet zich in om het hele jaar door evenementen te organiseren in het Stadshart en probeert alle locaties daarmee onder de aandacht te brengen. Vaak is er een hoofdevenement op het Promenadeplein en zijn er kleine spin-off acties op overige locaties. Op deze manier lukt het om de meeste bezoekers te bereiken. Lokale events worden op initiatief van de ondernemers ondersteund door de winkeliersvereniging. Zo worden bijv. bij het nieuwe stuk aan het Oostwaarts (Cadenza) meer evenementen georganiseerd sinds oplevering van dit deelgebied.</p>
----	--	--	--	---

22	Huidige groenbakken blokkeren zichtlijnen. Groen in bakken graag weghalen, eventueel groen langs gevel (spandraden) om de zichtlijnen niet te blokkeren.	Elementen zoals groenbakken zijn verwerkt in VO. De straten worden vrij van elementen en groen wordt gecentreerd op de pleinen.	In het DO vindt nadere detaillering plaats van het soort groen en de locaties op de pleinen.	
1	De geplande bestrating in verschillende aarde tinten vinden wij niet mooi. Waarom niet één egale kleur, kleur komt er in vanwege het publiek. Het is wel te hopen dat er betere kwaliteit stenen worden gebruikt, om een deceptie zoals Cadenza-bestrating te voorkomen.	Dit is verwerkt in het VO. De huidige bestrating wordt vervangen. Bij de nieuwe stenen wordt gezocht naar kleurtinten die passen bij de ambitie van het Stadshart. Ook worden stenen geselecteerd op hardheid.		
2	Ook een volledig fietsverbod voor het stadshart, fietsen in een winkel/wandelgebied is een ramp!			Een fietsverbod is een verkeersbesluit en kan daarom niet worden meegenomen in het ontwerp.
3	Ook een kauwgom-en rookverbod in het stadshart, zou een hoop rotzooi schelen maar dat zal wel ijdele hoop zijn.	Door voldoende afvalbakken te plaatsen wordt gestimuleerd dat afval, waaronder kauwgom en sigarettenpeuken, in de afvalbakken worden gegooid. Tijdens evenementen worden extra afvalbakken geplaatst.		

4	<p>Dan de stenen zitelementen in dit ontwerp, waarom in allerlei kleuren in plaats van in een kleur.</p> <p>En dan zijn deze zitelementen van steen, hoe zit dat in Herfst en Winter, lekker koud aan de billen!</p> <p>Behoudens deze opmerkingen ,ziet het ontwerp er niet slecht uit.</p>		<p>Details en kleuren van de zitelementen worden nader uitgewerkt in het DO. De materiaalkeuze voldoet nu aan de voorwaarden voor beheer, maar zal worden heroverwogen bij de nadere uitwerking.</p>	
5	<p>Wat gebeurt er met de Stadstuin?</p>			<p>Er is een ontwerp voor de Stadstuin opgesteld. Hierover moet nog bestuurlijke besluitvorming plaatsvinden.</p>
6	<p>Kan de fontein in de Stadstuin weer aan?</p>			<p>Tijdens het winterseizoen staat deze fontein uit.</p> <p>Wegens een kapot onderdeel is de fontein tijdelijk buiten werking geweest en doet het nu weer.</p>
7	<p>V.w.b. de uitstallingen in het Stadshart: prima als er geen uitstallingen meer komen</p>			<p>Door opmerkingen over uitstallingen en de richtlijnen van de Toegankelijkheidsraad is de gemeente aan het onderzoeken of de APV kan worden aangepast. Het verwijderen van de uitstallingen valt echter niet onder de ontwerpopgave van de herinrichting.</p>

8	Ondernemer geeft aan dat het voor hem noodzakelijk is dat hij nog een object voor zijn deur kan zetten (een lokker in de vorm van een ton of tafel). Veiligheid en vrijhouden van rijroutes voor veiligheidsdiensten daarbij wordt gerespecteerd.			Door opmerkingen over uitstallingen en de richtlijnen van de Toegankelijkheidsraad is de gemeente aan het onderzoeken of de APV kan worden aangepast. Het verwijderen van de uitstallingen valt echter niet onder de ontwerp-opgave van de herinrichting.
9	Meer spelen/speelelementen in het Stadshart is wel gewenst		Het waterelement als speelelement op het Promenadeplein wordt nader uitgewerkt in DO. Omdat het Promenadeplein ook geschikt is als evenementenplein wordt gekozen voor een waterelement, zodat ook ruimte blijft voor evenementen.	
10	Zitelementen in openbare ruimte maar dan mét rugleuning.		In de nadere uitwerking van het DO wordt gekeken of aanpassingen gedaan kunnen worden aan de voorgestelde zitelementen op het Promenadeplein.	
11	Wordt er bij verlichting wel rekening gehouden met het inschijnen van licht in de bovenliggende woningen?		Ja, bij de nadere uitwerking van het verlichtingsplan wordt rekening mee gehouden met de bovenliggende woningen.	

12	Teveel leegstand in het Stadshart			Door de herinrichting van het Stadshart wordt het een aantrekkelijker winkelgebied, waardoor mogelijk meer winkeliers zich willen vestigen in het Stadshart (leidt indirect tot een afname van leegstand).
13	Teveel horeca in het Stadshart			Het reguleren van horeca valt niet onder het ontwerp van de openbare ruimte.
14	Mensen willen winkelen, meer diversiteit			De vastgoedeigenaren voeren de gesprekken met (toekomstige) winkeliers. De gemeente is hier geen partij in.
15	Centrum-West, hoe is het met project ter verplaatsing busstation?			Er is geen concreet plan voor de verplaatsing van het busstation.
16	Zonde van het geld, die herinrichting. Investeer in ondernemers.			De kaders en budget voor de Upgrade Stadshart zijn in 2015 vastgesteld door de raad.
17	Verbouwing van het centrum nu is verjagen van winkelend publiek naar Leidschenhage, Den Haag, De Bogaard.			Tijdens de uitvoering wordt in overleg met de aannemer, maar ook met de omgeving, overlast zoveel mogelijk beperkt.

18	Betaald parkeren (nog meer?)			Het parkeren is geregeld in de parkeernota en de parkeerverordening. Deze worden momenteel in samenspraak met bewoners, bedrijven en bezoekers geactualiseerd. Betaald parkeren is een instrument om te zorgen dat het parkeren verdeeld wordt over de beschikbare parkeerplaatsen en overlast voor de omgeving wordt voorkomen. Het stimuleert ook het gebruik van andere vervoersmiddelen zoals de fiets en het openbaar vervoer.
19	Markten, anders dan groenten			Bij de markten in Zoetermeer proberen we die zo veel mogelijk aan te laten sluiten op een winkelcentrum zodat er een gevarieerd en aanvullend assortiment ontstaat. Dat doen we met een mix van aanbieders.
20	Kinderopvang/crèche in Stadshart opzetten			Het opzetten van kinderopvang gebeurt door kinderopvangorganisaties of particulieren. De gemeente juicht een mening van functies in de binnenstad toe.

21	Overleg aub met de externe adviescommissie bomen over de soort bomen zodat we niet over een paar jaar ruzie hebben met bewoners die geen zon meer kunnen zien of niet meer uit het raam kunnen kijken.		Overleg met de groenspecialisten vindt plaats in de fase van het DO. Ook de factor van bezonning wordt meegewogen in de keuze van boomsoorten en de exacte locaties.	
	Burgemeester Wegstapelplein			
1	Sfeervol en groen, heel mooi			Voor kennisgeving aangenomen.
2	Mooi, maar zie weinig verandering	De verandering is met name het verhoogde terras van het paviljoen vervangen door een plateau over het geheel. Zo is het terras beter toegankelijk en straalt het plein meer een geheel uit.		
3	Ziet er mooi uit. Komt er weer echt een plein tot zicht.			Voor kennisgeving aangenomen.

4	Erg jammer dat met dit idee het gehele terras van Eazie wordt omgebouwd terwijl het nu een prachtig terras is. Ook het terras van horecagelegenheid De Verleiding kan ik op dit plaatje niet terugvinden. Als deze ook nog eens z'n stoelen wil stallen komt dat met elkaar in de verdrinking. Lekker laten zoals het momenteel is; zowel voor Eazie als De Verleiding en enkel nog iets aan de sfeerverlichting doen s.v.p. Het idee van (gekleurde) lampjes aan een snoer van boom naar boom is enorm leuk om dit plein op te vrolijken.	Het VO is afgestemd met de ondernemers van Eazie en De Verleiding. Beide ondernemers kunnen de ruimte van het terras behouden, waarbij mogelijk de inrichting wordt aangepast.	De verlichting voor de pleinen volgt in de nadere uitwerking van het DO. Per plein zal verlichting worden gekozen die past bij de inrichting en sfeer van het ontwerp.	
	Promenadeplein			
5	Gaaf ontwerp! Zou het iets meer doortrekken de (nu saaie) zijstraat naast bagels-beans in (bijv door doortrekken kleine zitelementen en boom) zodat daar meer 'loop' gestimuleerd wordt		In de nadere uitwerking van het DO wordt gekeken naar de mogelijkheden op de loop naar de zijstraten te stimuleren. .	
6	Leuk en speels, prettig vertoeven op warme dagen.			Voor kennisgeving aangenomen.
7	Ziet er leuk uit. Wel lijkt het op het oog nog wel behoorlijk veel steen en weinig groen.		Het toepassen van groen en bomen wordt nader uitgewerkt in de fase van het DO.	
8	Heel mooi			Voor kennisgeving aangenomen.

9	Ziet er op zich oke uit. Echter dat water lijkt mij niet nodig. Juist de terrassen door Bagels and Beans en Doppio maken het daar gezellig. Wellicht nog wat plek om te zitten want op dit plein zie je dat de bezoekers van het Stadshart plaatsnemen.		De wensen voor een familieplein in combinatie met een evenementenlocatie hebben geleid tot het huidige voorstel. De openbare zitgelegenheid wordt nader uitgewerkt, waarbij de mogelijkheid voor meer zitgelegenheid wordt onderzocht.	
10	Ik zou in plaats van een waterplein hier een aantrekkelijk speelplein van maken. De gimmick van het water is snel uitgewerkt, terwijl er op speeltoestellen uren gespeeld kan worden.			Vanuit eerdere samenspraak is een waterelement voorgesteld op het Promenadeplein als speelelement. Het waterelement kan ook 'uitgezet' worden, zodat het plein tevens geschikt is als evenementenplein. Met speeltoestellen is dat niet mogelijk.
11	1 van de laatste pleinen in het Stadshart die nog niet onder handen is genomen. Dit ontwerp ziet er schitterend uit; zeker ook met het waterspeel-onderdeel voor de kids. Hoop echter dat de omgeving, bijvoorbeeld de gevels van de HEMA ook worden opgeknapt.			De vastgoedeigenaar Unibail-Rodamco-Westfield investeert in de nieuwe gevels.
	Spazio			

12	Wat een ander gezicht! Mooi. En wat meer zitplekken zou ik waarderen.	Openbare zitgelegenheid is meegenomen in het VO.	In het DO worden nadere details uitgewerkt en wordt onderzocht of meer openbare zitgelegenheid mogelijk is.	
13	Prachtig met die hoge gekleurde kunststof bladeren			Voor kennisgeving aangenomen.
14	Ik vind het ontwerp er druk. Doordat de ufo erboven zit is het een wat knusse gedeelte van het Stadshart. De hoge bladeren. Vind ik niet mooi en ook niet staan voor de gemeente Zoetermeer. Als lang wonende inwoner van de gemeente voel ik me niet aangetrokken of verbonden met die ontwerp.		De nadere uitwerking van de bladeren vindt plaats in het DO, echter blijft object wel een bladvorm houden.	
15	Waarom gaan we zo graag naar Spanje of Italië bijvoorbeeld om op gezellige pleintjes en in sfeervolle straatjes te genieten? Je ziet er simpele houten bankjes en mooie bomen zonder verdere moderne hoogstandjes. Misschien een idee om daar inspiratie uit te halen?		In de eerdere besluitvorming is vastgesteld dat ieder plein een eigen specifieke inrichting krijgt. Op het B. Wegstapelplein is gekozen voor houten banken rondom de bomen.	.
16	Graag voldoende ruimte voor zitbankjes. Het is op zaterdag en zondag vaak vechten om een plekje om even te zitten.	Openbare zitgelegenheid is meegenomen in het VO.	In het DO worden nadere details uitgewerkt en wordt onderzocht of meer openbare zitgelegenheid mogelijk is.	

17	Erg vrolijk en kleurrijk kunstobject wat ook nog eens functioneel is. Komt prima tot z'n recht in een omgeving van voornamelijk glas			Voor kennisgeving aangenomen.
	Winkelstraten Stadshart			
18	Sfeervol en mooi			
19	Leuk! Warme tinten zorgen voor een behaaglijk gevoel!	Een uitnodigend winkelgebied is een van de uitgangspunten geweest voor het VO. De huidige bestrating wordt vervangen. Bij de nieuwe stenen wordt gezocht naar kleurtinten die passen bij de ambitie van het Stadshart.		.
20	Dat ziet er goed uit 😊			

21	<p>Waarom niet een herindelung van het stadshart? Ik woon nu bijna 5 jaar in Zoetermeer en ik kan nog steeds de weg niet vinden in het stadshart. Het is altijd zoeken: 'waar zit die winkel ook alweer?' Het is ook een onsamenhangend geheel met veel leegstand. Waarom het stadshart laten lijken op een oud winkelcentrum? De dorpsstraat heeft zo zijn charme en het lijkt me niet de bedoeling dat die twee teveel op elkaar gaan lijken. Klinkers en dames met hakken die shoppen, is geen goede combinatie. Klinkers kunnen met regen, sneeuw, etc., spekglad worden. Zorg er in ieder geval voor dat de stenen/tegels dit keer winterhard zijn, zodat er niet onnodig geld wordt uitgegeven.</p>			<p>De bewegwijzering is in eigendom van Unibail-Rodamco Westfield en wordt daarom niet in het ontwerp van de gemeente meegenomen. De opmerking is gedeeld met Unibail-Rodamco Westfield. Zij laten weten dat het aantal wegwijzers en plattegronden minimaal gehandhaafd blijft. Op een aantal locaties waar nu alleen wegwijzers staan worden plattegronden toegevoegd. Daarnaast kunnen winkels gevonden worden met de mobiele app van het Stadshart. Het ontwerp heeft niet de intentie om een vergelijkbaar winkelcentrum als de Dorpsstraat te realiseren.</p> <p>De nieuwe bestrating wordt onder andere gekozen op hardheid.</p>
----	---	--	--	---

	De 'kunst' in het stadshart en met name bij centrum west mag weleens aangepakt worden. Dat 'gesmolten sneeuwpoppetje' staat nou niet bepaald voor elan.			Bij aanleg van het Stadshart en de aanpassing van Centrum West is kunst toegevoegd. Voor de ontwikkeling van kunstwerken in Zoetermeer zijn samenspraakregels opgesteld. Bij elke opdracht krijgen inwoners en gebruikers van de locatie ruimte om mee te denken, praten en beslissen. Ook in een democratisch proces kan niet altijd iedereen tevreden worden gesteld, omdat – gelukkig – niet iedereen dezelfde smaak heeft. Meestal ontstaat er meer begrip voor de kunstwerken als er meer achtergrondinformatie over is. Daarom heeft de gemeente op de website een pagina over kunst in Zoetermeer. Op www.zoetermeer.nl/kunst leest u meer over de kunstcollectie van de stad.
22	De winkelstraten kunnen wel wat groen en zitgelegenheid gebruiken. Dat maakt het niet alleen koopcorridors, maar ook aantrekkelijke gebieden om te zijn.	In het ontwerp is een keuze gemaakt om de winkelstraten vrij te houden van elementen, daarom wordt ook het groen gecentreerd op de pleinen.		

23	Vergeet de straten Noordwaarts en Promenade en het plein aan de Driekant niet mee te nemen in de opknapbeurt!			De herinrichting is een onderdeel van de overeenkomst met de vastgoedeigenaar Unibail-Rodamco-Westfield, en betreft daardoor niet het gehele Stadshart. De gemeente heeft echter wel de ambitie om het gehele Stadshart te herinrichten en blijft daarom in gesprek met de andere eigenaren om ook het overige gebied te herinrichten.
24	Nee, niet doen. Afblijven, het is prima zo. Besteed dat geld aan iets wat ECHT nodig is (openbare toiletten, meer zitplekken) en natuurlijk het eeuwige discussie punt EEN ZWEMBAD			Besluitvorming over het project heeft in 2015 plaatsgevonden.
25	Goedendag, mijn vraag is niet direct bedoeld voor de winkelhart straat. Er is niets vermeld over het plein de Driekant. Kunt u mij toelichten wat de plannen daarvoor zijn?			De herinrichting is een onderdeel van de overeenkomst met de vastgoedeigenaar Unibail-Rodamco-Westfield, en betreft daardoor niet het gehele Stadshart. De gemeente heeft echter wel de ambitie om het gehele Stadshart te herinrichten en blijft daarom in gesprek met de andere eigenaren om ook het overige gebied te herinrichten.

26	<p>"Gedacht wordt aan een bruin in de basis met een nuanciering richting het geel van de gevels" .....heb ik als dagelijkse bezoeker aan het Stadshart iets gemist ? Zijn er gele gevels ? Dat is namelijk waar ik me enorm aan stoort; de winkels op de BG worden opgeknapt, maar de woningen erboven zien er verwaarloosd uit. Het zou inderdaad fantastisch zijn als deze tijdens de upgrade van het Stadshart worden meegepakt; en dan is geel (zoals het pand van ZFM, aan de achterzijde van het Stadstheater) maar bijvoorbeeld ook lichtblauw of terra pasteltinten (zoals in veel outletcentra) een prima kleur om het voorheen sfeerloze en grauwe Stadshart wat meer uitstraling te geven. De nieuwe bestrating zoals hier afgebeeld heeft inderdaad een warme uitstraling; is alleen de vraag of deze ook tot zijn recht komt als het bijvoorbeeld regent en dan niet 1 somber donker vlak gaat worden. De 'ritssluiting' in het midden van het pad blijft ook enorm lelijk, maar ik begrijp dat deze noodzakelijk is vanwege waterafvoer.</p>			<p>De gemeente is verantwoordelijk voor de inrichting van het openbaar gebied. Unibail-Rodamco-Westfield is eigenaar van de winkelpanden. We trekken samen op om dit gebied te verfraaien. De woningen boven de winkelpanden zijn niet in eigendom van de gemeente of Unibail-Rodamco-Westfield.</p>
	Groenstructuur			

27	Altijd goed, veel bomen en struiken in hoge hufferproef bakken/potten	Voor kennisgeving aangenomen.		
28	Een buurt met groenblijvende bomen en struiken, is altijd aantrekkelijk	Voor kennisgeving aangenomen.		
29	Ik stel behoud van het huidige groen en uitbreiding van groen op prijs. Er hebben bij de verbouwing al meerdere bomen het loodje gelegd t.b.v. dichtbouwen van de arcades. Nu is het tijd dat er weer fijn groen terug dient te komen.	Voor kennisgeving aangenomen.		
30	Hoe meer groen des te beter ! En waar binnen het Stadshart geen ruimte is voor een boom mogen best grote bloempotten met een struik of klein boompje worden gezet.	Voor kennisgeving aangenomen.		
	Toegankelijkheid			
31	Top			

32	<p>Ik vind het heel erg mooi wat u van plan bent, het wordt zo te zien heel mooi. Maar, ja ik heb een maar, gaat u ook rekening houden met de toegankelijkheid van de winkels voor rolstoelgebruikers zodat er weinig tot geen hoogte verschil van straat naar winkel zal zijn....zodat ik (wij) "smooth" een winkel binnen kunnen rijden. Wat helaas nu niet overal het geval is. Dank voor het lezen van dit berichtje</p>		<p>De overgang van het openbaar gebied naar de winkels wordt meegenomen in de nadere uitwerking van het DO.</p>	
33	<p>Namens de Toegankelijkheidsraad het advies/ de tip: Voor de upgrade van het stadshart zou het goed zijn te werken met stalen kaarten met braille plattegrondkaarten. Een papieren versie heeft 1 van de leden en zal als voorbeeld er nog 1 extra op vragen voor de gemeente. Dus als je wilt kan ik je een voorbeeld laten zien. Dergelijk (papieren) platen worden geleverd door stichting passend lezen.</p>			<p>Elementen als bewegwijzering en plattegronden zijn van de vastgoedeigenaar Unibail-Rodamco-Westfield. De tip wordt aan deze partij doorgegeven.</p>